

Unatoč ogromnoj teritorijalnoj raspršenosti Hrvata, Hrvatska Zajednica u Norveškoj i dalje postoji

Gospođa Terezija Turkalj, predsjednica je Hrvatske Zajednice u Norveškoj. Već dugih 47 godina živi i djeluje u izvandomovinstvu. Poučena vlastitim

iskustvima upoznala se s načinima funkcioniranja norveškoga društva u kojemu i dan danas ima ne prevelik, ali i dalje značajan broj Hrvata. Unatoč ogromnoj teritorijalnoj raspršenosti i problemima koji su prouzrokovani geografskim segmentima, Hrvatska Zajednica u Norveškoj i dalje postoji i funkcionira na dobrobit hrvatskoga naroda.

Što Vas je potaklo da kao mjesto svoje emigracije odaberete Norvešku? Kada ste i zašto otišli? Možete li predstaviti sebe, svoju obitelj i život u Norveškoj?

U Norvešku sam otišla pukom slučajnošću... Davne 1971. godine, po završetku srednje škole, školska prijateljica predložila mi je da zajedno s njom otputujem u Norvešku, na godinu dana. Budući da sam rodom iz Slavonije, točnije iz okolice Nove Gradiške u kojoj prije nije bilo raznovrsnih mogućnosti zaposlenja za mlade, a u Norveškoj smo imale omogućen i osiguran posao i smještaj, prihvatila sam njezinu ponudu te otputovala. Osim posla, u ovoj odluci veliki značaj imala je i znatiželja za koju vjerujem da obuzima svaku mladu osobu u određenim godinama života. Međutim, prethodno spomenuta godina dana pretvorila se u današnjih 47 godina života izvan domovine. Kasnije sam se udala, za Hrvata, te s njime dobila dvoje djece koji zajedno s mojom unučadi danas također žive u Norveškoj. Na život ondje lako sam se navikla, kao što se i svaki živi čovjek na sve navikne. Bez obzira na moj dugogodišnji život u Norveškoj, Hrvatsku posjećujem svake godine, te boravim ovdje i po par mjeseci, što dokazuje da se vlastiti korijeni nikada ne zaboravljaju. Svoju domovinu svakoga dana nosim u mislima, ali i u srcu.

Jesu li Hrvati u Norveškoj prihvaćeni kao manjina? Susreću li se s određenim problemima zbog toga što porijeklom nisu Norvežani?

Prvobitno, Hrvati u Norveškoj nisu registrirani kao manjina koja ima svoja zasebna prava, već se vode samo kao članovi hrvatskoga iseljeničtva. To je zbog toga što nas Hrvata ovdje nema dovoljan, veliki broj koji bi omogućio registriranje manjine. Postoji oko 400 obitelji koje su u Norveškoj od 70 – tih godina te su se zbog toga vrlo lako uklopile u okolinu. To su obitelji čija i djeca i unučad žive tamo, imaju svoje domove, govore norveškim jezikom... Sve generacije su se vrlo dobro asimilirale u norveško društvo. Mogla bih čak tu preveliku asimiliranost istaknuti i kao djelomični problem nas Hrvata. Dakle, nemamo nikakav problem što se tiče Norveške kao države, već problem koji se tiče nas samih. Unazad 20 – ak godina naša su djeca još uvijek odlazila u hrvatske škole u kojima se učio hrvatski jezik, međutim kako su dolazile druge, mlađe generacije, škole su prestale djelovati jer je jednostavno prirodni prirast postao negativan. Djeca su također dobro uklopljena u norveško društvo, govore njihovim jezikom, družu se s norveškom djecom, ali i djecom drugih nacija. Što je najbitnije, ni po čemu se ne izdvajaju iz društva zbog njihova porijekla, niti imaju ikakvih problema.

Koliki je broj Hrvata u Norveškoj? Imaju li mogućnost povezivanja i međusobne suradnje s obzirom na teritorijalnu raspršenost?

Po popisu u kojega imam uvid, u Norveškoj je oko 400 hrvatskih obitelji, kao što sam već i spomenula, ali vjerujem da nas ima još i više. Trenutačno se družu oni koji su se družili i prije, dakle one obitelji čiji su predci, a sada i potomci bili i jesu u kontaktu. Međutim, ima i onih koji su na neki način izgubljeni na ovome terenu jer su se doselili ovamo ne tako davno, nisu svjesni da smo mi Hrvati, koliko god nas malo bilo u usporedbi s drugim državama, raštrkani po cijeloj zemlji te uvijek spremni za pomoć našim sunarodnjacima. Ujedno, dolaze i neke nove generacije, ponajviše samci ili mladi ljudi koji se iseljavaju iz Hrvatske te idu trbuhom za kruhom, i upravo su zbog toga više fokusirani na posao i zaradu nego na umrežavanje i druženje s ostalim Hrvatima. Također, jedan od velikih problema koji se ističe je taj da je Norveška zemlja velike površine zbog čega smo mi locirani u više gradova koji su međusobno na velikim udaljenostima. To je ono što nas onemogućava u stvaranju i organiziranju većeg broja udruga i zajednica zbog čega djelujemo u samo jednoj, krovnoj udruzi, a to je Hrvatska Zajednica u Norveškoj čije je središte u Oslu. Naša dopredsjednica, gospođa Edita Les Lothe, prije je bila članica Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH, te smo tim putem bili uključeni u živote Hrvata i iseljništva. Mi se u sklopu Zajednice trudimo okupiti sve ljude i u njima probuditi svijest da oni djeluju u smjeru zajedništva, jer oni su ti koji su najbitniji u segmentu prenošenja našega jezika i nacionalnoga identiteta na mlađe generacije. No ipak, oni koji su u relativnoj blizini, često dolaze na zajednička druženja, na svete mise koje su u organizaciji Hrvatske katoličke misije, na tradicionalne hrvatske plesove, na radionice, itd. Ujedno, djelujemo i u sklopu Norveško – hrvatskog društva prijateljstva. U svakom slučaju, nastojimo ostati povezani i ujedinjeni kao jedan narod zajedničkih korijena.

Kakvo je uređenje Norveške bilo nekada, a kakvo je ono sada?

Teško je odgovoriti na ovo pitanje, jer u neke države i političke činjenice ponekada nemamo točan uvid... Ali ono što sa sigurnošću mogu reći je da se u prošlosti u Norvešku moglo doći bez većih problema. Ukoliko ste došli prvenstveno zbog zaposlenja, bila vam je potrebna garancija vašega poslodavca kojom vam je vaš boravak bio odobren. Isto tako je i danas. Norveška prima ljude, posebice one radišne i dobronamjerne, kao što je to radila i prije. Što se tiče politike prema doseljenicima, ona na neki način djeluje u pozitivnom smjeru jer se smatra da svaki stranac obogaćuje i doprinosi raznolikosti norveškoga društva. Svi stranci prihvaćeni su na jednak način sve dok ne učine nešto što je na štetu norveške države. Norvežani nikada nisu, niti će ikada voljeti bezobrazluk i nepoštenje, i to je ono što se treba poštivati.

Koliko članstvo Norveške u jednoj organizaciji, poput Hrvatskog svjetskog kongresa, može pomoći pojedincu u očuvanju njegovoga identiteta?

Po mome mišljenju, sami pojedinci su ti koji su zaslužni za očuvanje narodne kulture i vlastitoga identiteta. Ukoliko oni nisu svjesni navedenoga, niti jedna organizacija ne doprinosi očuvanju istoga. Pojedinci su ti koji se moraju zauzeti i angažirati u takvim područjima, a postojanje udruga i organizacija samo olakšava njihovo djelovanje. Smatram da HSK ne može pomoći norveškim Hrvatima u značajnijem smislu upravo zbog toga što mi ovdje nismo međusobno presnažno povezani. Iako je Norveška članica HSK – a, mislim da nema mogućnosti u sklopu njega djelovati na isti način

kako djeluju neke druge zemlje koje su teritorijalno veće i imaju daleko veći broj Hrvata koji u njima žive. Međutim, članstvom u HSK – u mi pokušavamo potpomoći njegovo djelovanje, svojim donacijama, članarinama, novim idejama i sugestijama, isto kao što i on nama pomaže u nekim drugim područjima. HSK je organizacija koja djeluje u dobrom smjeru već dugi niz godina i na razne načine pomaže svim hrvatskim iseljenicima, te se zbog toga svi nadamo da će tako nastaviti i u budućnosti.

Pripremila: Ana Martinić

Bojanje pisanica za Uskrs

Nikolinje

Druženje Hrvata u zajednici